

MITROPOLIA MOLDOVEI SI BUCOVINEI

Ideea inaltarii unei biserici mai mari, monumentale, la Iasi, apartine Mitropolitului Veniamin Costachi. Hrisovul domnesc din 8 august 1826, privind lucrarile de proiectare si construire a noii biserici, este actul de nastere al Catedralei mitropolitane. S-a lucrat mai intai intre anii 1833 si 1839, dupa planurile arhitecților Freywald si Bucher, insa datorita caderii boltii centrale, biserica ramane in ruina pana in anul 1880.

Mitropolitul Iosif Naniescu pune a doua piatra de temelie si, cu sprijinul autoritatilor statului, lucrarile se vor incheia in anul 1887. Arhitectul Alexandru Orascu, rectorul Universitatii Bucuresti, va reface proiectul marelui biserici, renuntand la imensa cupola centrala, iar pictura va fi realizata de maestrul

Gheorghe Tatarascu. Sfantirea Catedralei, la 23 aprilie 1887, a fost un eveniment national, la ceremonie luand parte si regele Carol I.

Catedrala ieseana este o cladire monumentala, de plan dreptunghiular, marcat la colturi de patru turla decroasate. Stilul arhitectonic este inspirat din forme tarzii ale Renasterii italiene. Elementele decorative, atat in interior, cat si in exterior, sunt dominate de baroc. Din anul 1889 a fost adusa, de la biserica Sf. Trei Ierarhi, racla cu moastele Cuvioasei Paraschiva, ocrotitoarea Moldovei.

BISERICA BARBOI

Biserica Barboi a fost construita intre anii 1841-1844 pe fundatia unei biserici datind din 1615. Interiorul bizantin al bisericii a fost construit din piatra si caramida. Porticul, sustinut de coloane dorice este realizat in stil clasic, in timp ce turla prezinta elemente romanice neogotice. Datorita formei si dimensiunilor ei, Biserica Barboi este replica Moldoveneasca a unor edificii similare de pe Muntele Athos.

In curtea bisericii au fost inmormintati scriitorul Alecu Russo si domnitorul Ioan Sandu Sturdza, iar in turn a fost gasita biblioteca scriitorului Costache Conachi. Tot aici a fost diacon Ion Creanga intre anii 1863 si 1865.

MANASTIREA GOLIA

Veche ctitorie a marelui logofat Ioan Golia, sec. al XVI-lea, biserica "Inaltarea Domnului" a fost refacuta la alte dimensiuni de voievodul Vasile Lupu intre anii 1650-1653 si terminata de fiul sau, Stefanita Voda. "Stralucita si bogat inzeestrata" biserica apare ca o constructie monumentala care imbina, dupa exprimarea tarului Petru cel Mare al Rusiei, aflat aici in vizita la 1711, "trei feluri de mestesuguri: lesesc, grecesc si moschicesc".

Manastirea este inconjurata de un zid inalt, prevazut la colturi cu turla ridicata in 1667 si un turn-clopotnita refacut la 1900. Turnul Goliei are o inaltime de 30 metri. Vizitatorul care doreste sa aiba o panorama a orasului trebuie sa urce cele 120 de trepte. Cu baza patrata de 5 metri pe laturi, un parter, doua caturi boltite, o incapere a clopotelor, o galerie superioara si terase, turnul este unul dintre simbolurile Iasilor. In prezent, turnul Goliei ramane unul dintre locurile privilegiate de unde pelerinul poate contempla "orasul celor sapte coline".

Intre 1943 - 1947 la Golia, au avut loc lucrarile de restaurare, biserica manastirii fiind redeschisa dupa aceasta data. In 1955, in doua incaperi de pe latura de est a incintei, a fost inaugurat

Muzeul "Creanga", cu materiale documentare privind marele scriitor care a fost diacon al bisericii manastirii.

MANASTIREA CETATUIA

Ctitorul Manastirii Cetatuiia este Domnul Gheorghe Duca. Zidirea s-a inceput in anul 1669 si s-a finalizat in 1672.

Biserica a fost inconjurata de la inceput de ziduri inalte de piatra, cu metereze si drum de straja, turn de

intrare si turnuri de colt. In incinta manastirii s-au mai construit chilii, baie, bucatarie, pivnite si staretie cu trapeza.

Unicitatea Cetatuiei consta in aceea ca aici s-a pastrat intregul ansamblu de arhitectura monastica.

Pe latura sudica a incintei se afla cladirea cu sala gotica "Anastasia Doamna".

Un loc aparte il ocupa palatul rezervat gazduirii domnului, cladire fortificata, specifica sec. al XVII-lea. Bucataria (cuhnea) sau, dupa unele opinii, baia turceasca, este singura constructie de acest fel care ni s-a pastrat intr-un ansamblu manastiresc.

Turnul clopotnita si masivitatea zidurilor dovedesc ca manastirea a fost gandita si ca loc de refugiu si rezistenta armata, in caz de nevoie, fiind cu adevarat o "cetatie".

Biserica manastirii este o biserică specifica arhitecturii religioase din Moldova secolului al XVII-lea, fiind totusi o sinteza originala a unor elemente arhitectonice disparate.

Epocile de slujire si cultura ale Cetatuiei sunt bine reflectate in Muzeul manastirii, care poate fi vizitat de pelerini.

O superba panorama a Iasilor se poate admira din turnul "Cina Pelerinului", aflat in cladirea staretiei.

La Cetatuia a funcționat o tiparniță cu litere grecești, adusă de la Veneția.

Ajunsă o ruină la sfârșitul secolului XIX, a fost restaurată în perioada interbelică la cererea istoricului [Nicolae Iorga](#).

MANASTIREA "SF. TREI IERARHI"

Manastirea "Sf. Trei Ierarhi" este cea mai frumoasa ctitorie a domnului Tarii Moldovei, Vasile Lupu, o adevarata simfonie a artelor in rugaciune, construita intre anii 1637-1639. Actuala infatisare a manastirii este rezultatul lucrarilor de restaurare ale arhitectului Andre Lecomte de Nouy, desfasurate in perioada 1882 -1904. S-a pastrat structura exterioara datorita careia manastirea este unica in cadrul arhitecturii ecleziastice romanesti. Ornamentele exterioare, care acopera edificiul in intregime si care au fost initial aurite, combina elemente turcesti, arabe, georgiene, armene si persiene cu motive arhitecturale romanesti intr-o superba dantelarie in piatra. Pot fi numarate peste 30 de registre de motive decorative, care nu se repeta.

In interiorul manastirii sunt inhumate mai multe personalitati de rang domnesc: Tudosca, prima sotie a lui Vasile Lupu si Stefan-voda, fiul lor; Dimitrie Cantemir, principele carturar (1710-1711), precum si Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al Principatelor Unite (1859-1866).

Din pictura initiala, eleganta, intr-o gama de culori variata, de o calitate artistica deosebita, nu s-au mai pastrat decat mici fragmente. O valoare mare o reprezinta portretele ctitorilor: Vasile Lupu si Doamna Tudosca, Ioan si Ruxandra, copii lor.

În jurul bisericii - unde încă din iulie 1641, fuseseră plasate moaștele Sfintei Paraschiva, trimise de patriarhia și sinodul de la Constantinopol în semn de recunoștință pentru acțiunile și donațiile generoase ale domnitorului Vasile Lupu - a apărut o mănăstire din care azi se mai poate vedea clădirea cu sala gotică, vechea „Schola Basiliana”, măturie a bogăției vieții culturale din acea epocă. Tipografia ce a fost instalată aici, a cărei presă tipografică era adusă de la Kiev datorită ajutorului mitropolitului Petre Movilă, a fost condusă de starețul mănăstirii și director al școlii nou deschise, călugărul Sofronie. Aici a apărut prima lucrare tipărită (în greacă) din Moldova și, anul următor, celebra Cazanie a mitropolitului Varlaam. Fără a putea fi totuși egalată, principala ctitorie a lui Vasile Lupu a fost folosită ca sursă de inspirație pentru construcția și decorarea bisericii din marele ansamblu arhitectural al mănăstirii de la Cetățuia (1669-1672) în imediata apropiere a Iașului precum și a bisericii mănăstirești de la Putna.

MANASTIREA FRUMOASA

A fost zidita intre 1726-1733 in stil traditional.

Manastirea Frumoasa devine un ansamblu unitar, realizat in stilul clasicismului pe parcursul a circa patru decenii. In 1753, Matei Ghika infiinteaza manastirea de pe dealul Frumoasa, in incinta careia exista o biserică, o casa domneasca si turnul-clopotnita incorporat in ziduri si prin care se patrunde in interiorul

manastirii. Biserica ridicata intre 1833 - 1836, a fost construita la cererea lui Grigore Ghika. Compozitia arhiecturala a bisericii are la baza o alta conceptie decat multe alte edificii de gen realizate pana atunci: desi conserva planul longitudinal, interiorul este tratat ca un spatiu unic, nedivizat in incaperi diferite ca in cazul bisericilor feudale romanesti care aveau tendinta sa desparta credinciosii dupa sexe si clase sociale. Este totusi creata iluzia unei compartimentari, ce aminteste de naosul si pronaosul bisericilor traditionale, prin introducerea a doua cupole ce despart spatiul printr-un arc monumental. Prezenta acestor cupole la exterior este perceputa ca doua coifuri-clopotote, completate de alte doua similare, asezate deasupra altarului si a pridvorului. Fatadele laterale ale bisericii sunt maiestrit lucrate, prin compartimentarea lor in travee. Fatada apuseana este precedata de un portic doric. Casa domneasca din incinta manstirii, cunoscuta si sub denumirea de "Palatul de peste ziduri" a fost construita dupa planurile arhitectului Martin Kubelka, intre 1818 - 1819. Acest edificiu prezinta o structura tripartita, iar ca o caracteristica aparte, traditionalul foisor a devenit aici un peron de acces, iar la etaj, o terasa acoperita. Turnul-clopotnita cu elemente de o frumusetate plastica aparte marcheaza intrarea in incinta Manastirii Frumoasa. Peste registrul inferior, masiv, strapuns de gangul intrarii, se inalta camera clopotelor, ale carei fatade sunt decorate cu coloane ionice angajate. Caracterul zvelt al turnului este accentuat de cupola de tabla de forma unui bulb alungit.

MANASTIREA GALATA

Mama bisericilor moldovenesti, Manastirea Galata a fost inaltata intre 1579-1584 de domnitorul Petre Schiopul.

Prima biserică a mănăstirii s-a ruinat la puțin timp după ridicare, astfel încât ctitorul a hotărât ridicarea unei a doua biserici pe un deal ce domină valea râului [Nicolina](#), la sud de [Iași](#), în [1583](#). În ceea ce privește numele, unii istorici cred ca acesta vine de la numele cartierului Galata din [Constantinopol](#) (azi [Istanbul](#)). Pictura interioară a fost distrusă în 1762 de un incendiu, fiind refăcută în 1811 de [Vasile Dubrovski](#). În perioada comunistă a fost simplă biserică de mir.

Ca plan si infatisare exterioara, ea a pastrat elementele traditionale ale arhitecturii moldovenesti. Biserica inasa, inaltata in 1583, este prima intre o serie de monumente care imbina stilurile arhitectonice din toate cele trei tari romane. Braul median, element caracteristic arhitecturii ecleziaste din Tara Romaneasca, imparte fatadele bisericii in doua registre inegale. Registrul inferior este decorat cu o serie de firide inalte, carora le corespund unele mai scunde in registrul superior. Turla pronaosului este ridicata pe o succesiune de trei registre de elemente de sustinere, caracteristica inregistrata pentru prima oara in arhitectura moldoveneasca. De asemenea, tot pentru prima data in Moldova, naosul este despartit de gropnita prin arcade de stalpi. In incinta manastirii, a fost pastrat palatul edificat de Petru Schiopu, care se prezinta intr-o stare buna in urma restaurarii.

BISERICA BARNOVSCHI

Monument istoric și de arhitectură religioasă, biserica a fost construită în 1627 de către Miron Barnovschi. Din clădirile vechi se mai păstrează: Biserica - arhitectura specifică bisericilor moldovenești, cu unele elemente noi; Turnul clopotniță construit în 1627 la intrarea în curtea bisericii; Casa parohială. Pictura interioara a bisericii este tarzie, datand din 1880. Nu se stie cat din biserica aflata astazi in picioare, se mai pastreaza din zidirea originala a lui Barnovschi. Interventiile din anii 1786, 1836 și 1880 nu au adus doar mici modificari ci și refaceri. Pridvorul este, in mod sigur, un adaos baroc din secolul al XVIII-lea.

VECHEA CATEDRALA

Biserica "Sf. Gheorghe" sau vechea Catedrala Mitropolitana cu Hramul Sf. Gheorghe si Sf. Teodora a fost construita intre 1761-1769, in timpul domniei lui Ion Theodor Calimachi, de catre fratele acestuia, Mitropolitul Gavril Calimachi. Din 1887, cand a fost sfintita Noua Catedrala Mitropolitana, Biserica "Sf. Gheorghe" a devenit mai mult un muzeu decat un edificiu de cult, pana in 1989 cand a fost redeschisa. Incepand cu 1761, anul de incepere a constructiei bisericii, s-a constat o deschidere brusca spre formele arhitecturii baroce care reuseste sa ajunga, pe cai ocolite si in Moldova. Din acest punct de vedere,

reprezentativa este, alaturi de Bisericile "Sfintii Teodori" si Talpalari si Biserica Sf. Gheorghe a Vechii Mitropolii din Iasi. Edificiul rememoreaza variatiile planimetrice si configuratia artistica a conceptiei decorative de expresie baroca ce fuzioneaza, nu tocmai potrivit, cu elemente ale arhitecturii orientale. De plan triconc cu abside laterale mascate de rezalite, biserica are pe latura de vest un turn-clopotnita, element caracteristic si celorlalte doua edificii ecleziaste, care la parter gazduieste pridvorul. La "Sf. Gheorghe", turla de pe naos si vechile boltiri s-au prabusit. Din zidarie inasa, a fost recuperat pridvorul deschis, considerat cea mai frumoasa piesa a edificiului. Pridvorul se sprijina pe 12 coloane masive din piatra (din care 4 angajate in zid) cu capitele de tip compozit.

Decoratia in relief a acestora, in deplina concordanta cu plastica arhitectonica a fatadelor, prezinta motive vegetale. Plastica fatadelor are un pronuntat caracter oriental. De jur imprejur, se intinde o succesiune de pilastri angajati in zid care delimiteaza spatii decorate cu panouri-firde arcuite in sus in acolade orientale, in timp ce in jos, isi sprijina baza pe cate un triunghi. Chenarele ferestrelor sunt bogat impodobite cu motive florale stilizate. Braul torsada de sub streasina, aminteste de Dragomirna, iar pilastrii cu capitelele corintice impreuna cu ancadramentele ferestrelor prevazute cu frontoane triunghiulare, amintesc de fatadele baroce ale bisericii Golia. Interiorul bizantin al bisericii este fastuos, cu sculpturi poleite in aur si numeroase icoane. Dominanta interiorului o formeaza catapeteasma (realizata spre sfarsitul secolului al XVIII-lea) care inasa nu face corp comun cu iconostasul ca la celelalte biserici (Banu, Sf. Spiridon). Cele 5 registre pictate sunt integrate in sculptura de lemn de tei aurit, realizat in tehnica "a jour" cu o mare finete. Intre minunatele obiecte de cult ale bisericii, se afla icoana Maicii Domnului, icoanele Domnului Iisus Hristos si a Sfantului Gheorghe, executate in 1804-1805 de marele pictor neoclasic, Eustatie Altini. Dar ceea ce incanta si impresioneaza cel mai mult, este pictura in stil bizantin a 'Judecatii de Apoi'. Intre 1766 si 1821, biserica era si capela invatateilor si profesorilor de la apropiata Academie Domneasca, aflata in perimetrul din fata actualei Mitropolii. Astazi, printr-o coincidenta, acestora le-au luat locul studentii Facultatii de Teologie Ortodoxa din Iasi.

BISERICA "SF. SAVA"

Primele informatii despre aceasta biserica, dateaza din 1583. Atunci cu ajutorul domnitorului Petru Schiopu, a fost inaltata pe locul cumparat de la o calugarita, pe nume Macrina, o biserica. Din vechea constructie nu se stie ce mai ramasese, cand in 1625, un boier a lui Petru Schiopu, Enache Caragea inalta Biserica "Sf. Sava" care s-a pastrat din acea perioada pana in zilele noastre. Conducatorul lucrarilor a fost un anume Gheorghe din Constantinopol. Acesta a realizat un plan aparte al bisericii "Sf. Sava", imprimand constructiei un caracter oriental. Biserica cu un plan in forma de nava, prezinta pe naos si pe pronaos, doua turla poligonale, largi si joase, de aspect musulman, unice in arhitectura romaneasca. Turlele sunt impodobite cu nise scunde, limitate de doua braie. Turnul-clopotnita cu aspect de fortareata, a fost adugat mai tarziu, la o data care nu s-a stabilit. Turnul prezinta o tainita si un meterez, iar deasupra, camera clopotelor. Este impodobit cu un brau sub forma de franghie, situat la jumatarea inaltimii sale. Usa intrarii in turn este de inspiratie gotica, fiind incadrata intr-un chenar. Rama exterioara este sub forma de torsada. Deasupra usii este pisania in limba greaca. Zidurile bisericii sunt sustinute de contraforturi de piatra masiva. Intre 1676 - 1678, in timpul voievodului Antonie Russet, a fost construit zidul ce imprejmuia manastirea. Distrusa in timp, biserica a fost restaurata in doua etape mai importante: in 1820, cand biserica a fost complet reconstruita si in 1844, cand a fost reinnoita. Totusi biserica si-a pastrat caracterul original al stilului bizantin al secolului al XVII-lea., unic in arhitectura moldoveneasca.

BISERICA “SF. SPIRIDON”

Biserica “Sf. Spiridon” construita in 1804 - 1805, prezinta o compozitie asemanatoare bisericii Manastirii Frumoasa. Planul bisericii se intinde pe o axa longitudinala, evitand diviziunea spatiului conform conceptiei arhitectonice a bisericii feudale romanesti care impartea credinciosii dupa sexe si clasa sociala in compartimente diferite in interiorul edificiului de cult. Nava dreptunghiulara, foarte spatioasa a bisericii “Sf. Spiridon” are ridicata deasupra partii sale centrale o turla rezemata pe un sistem de patru arce cilindrice, doua foarte late si doua inguste alipite zidurilor longitudinale. In ansamblul ei, edificiul prezinta o compozitie arhitecturala care imbina compozitia de tip central cu o formula spatiala dezvoltata de-a lungul unei axe longitudinale.

Biserica a servit ca paraclis pentru bolnavii de la Spitalul Sf. Spiridon, primul spital din [Moldova](#), ridicat la jumătatea sec. XVIII.

CATEDRALA CATOLICA

Cladirea vechii catedrale a fost construita mai intai, din lemn, in anul 1753, pe locul unei biserici mai vechi. Intre anii 1782-1789, biserica este recladita din caramida si a ramas asa pana in zilele noastre. De-a lungul anilor a mai fost supusa la restaurari, in special dupa cutremurul din 1802, si dupa incendiul din 1827.

Cele mai multe modificari sunt aduse cladirii in anul 1861 cand, din initiativa Episcopului Iosif Salandri, al carui mormant se afla in biserica, se executa lucrari de restaurare si de extindere si este pictat interiorul de catre Giuseppe Carta din Palermo. De asemenea sunt aduse altare din marmura alba si icoanele via crucis. In prezent, langa biserica, a aparut o catedrala cu o constructie moderna, circulara si care se termina in centru cu o turla alungita ce se incheie cu o cruce.

BISERICA ARMEANA

Aflata intr-o stare avansata de degradare, biserica este obiectul unor controverse pe marginea anului de ctitorire. Adevarat monument istoric, aceasta biserica este marturia existentei pe aceste meleaguri a unei importante comunitati armenesti. Restaurat in 1803, lacasul adaposteste o serie de pietre cu inscriptii, una dintre ele certificand inceputurile zidirii in anul 1385 de catre hagiul Macar.

In 1451, lacasului i-a fost daruita o Evanghelie scrisa si ilustrata in orasul Caffa din Crimeea, cu circa 100 de ani mai devreme.

SINAGOGA

Sinagoga de la Iasi de este cea mai veche din Romania, fiind mentionata prezenta ei aici inca din 1682.

PALATUL CULTURII

Palatul Culturii, recunoscut ca efigie a orasului Iasi, a fost construit in stil neogotic si a reprezentat una din ultimele expresii ale romantismului in arhitectura oficiala.

Deși nu este construit peste temelii antice, după cum se presupunea la începutul secolului al XX-lea, Palatul se înalță, în parte, peste ruinele curților domnești medievale, menționate documentar în 1434. Au fost folosite, parțial, și temeliiile vechiului palat (neoclasic) din vremea voievodului Alexandru Moruzi (1806-1812), refăcut de Mihail Sturza (1841-1843) și demantelat în 1904. De la această construcție a moștenit Palatul legenda celor 365 camere, corespunzătoare zilelor

anului.

Edificiul, ridicat între 1906-1925 și inaugurat în 1926 de către Ferdinand de Hohenzollern, al doilea rege al României moderne, este creația cea mai însemnată a arhitectului român I.D. Berindei, format la școala pariziană și a fost. Din punct de vedere decorativ, în holul central se remarcă un mozaic figurativ în care sunt dispuse concentric diverse reprezentări de bestiar gotic: acvila bicefală, dragonul, grifonul, leul. Deasupra holului se găsește un luminator în care, inițial, a fost amenajată o seră.

În ciuda aspectului arhaicizant, la construirea Palatului, blocurile de piatră au fost înlocuite cu materiale ușoare și mult mai puțin costisitoare. În plus, la decorarea unor săli, s-a folosit în premieră un material brevetat de Henri Coanda, denumit bois-ciment și care imită lemnul de stejar. Remarcabile sunt și elementele de feronerie decorativă, care se pot admira, de exemplu, la ușile de la Sala Voievozilor. Clădirea a fost, de asemenea, dotată cu facilități ultramoderne pentru epoca respectivă, cum ar fi iluminatul electric, încălzitul (pneumatic), ventilațiile, termostatele, aspiratoarele, care porneau toate de la subsol, unde se afla centrala mașinilor. De asemenea, ținând cont de cele 14 incendii care au afectat clădirile anterioare Palatului, Berindei a ignifugat lemnaria podului cu un produs intitulat orniton, pentru acoperis utilizând un material special, denumit eternita.

Clădirea, inaugurată pe 11 octombrie 1925 a servit drept Palat Administrativ și de Justiție până în 1955 când a fost destinat găzduirii unora din cele mai de seamă instituții culturale ale orașului Iași, reunite astăzi sub denumirea de Complexul Național Muzeal "Moldova" Iași.

La faima Palatului Culturii a contribuit și ceasul cu trei cadrane din turnul clădirii. Având diametrul de 3.25 m, acestea erau decorate cu mici vitralii, reprezentând cele 12 zodii. Câte doi plăieși în costume naționale, zugrăviți pe zidul turnului, stau de straja încadrând ceasornicul, după modelul ostenilor pictați la castelul Peles. Atât vitraliile cât și crenelurile în formă de cruce ale turnului erau luminate electric în cursul nopții.

Carillonul ceasului este un sistem de clopote acordate, o replică modernă a mecanismelor similare din Evul Mediu occidental. Cele 8 clopote din turnul palatului reproduc, la fiecare oră exactă, "Hora Unirii", amintind acum nu doar "Unirea cea mică" din 1859, ci și pe cea mare din 1918. Melodia este înregistrată pe un tambur cu 69 stifturi.

Situat la parterul Palatului Culturii, în aripa vestică, MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI este continuatorul Muzeului de Antichități înființat de Orest Tafrali în 1916, și prin cele patru secții ale sale - preistorie și istorie veche, istorie medievală, istorie modernă și istorie contemporană - prezintă principalele aspecte ale dezvoltării comunităților umane care au trăit în spațiul est-carpatic din paleolitic până la cel de-al doilea război mondial.

Tot la parterul Palatului, dar în aripa estică, se găsește și MUZEUL ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII "STEFAN PROCOPIU", denumit astfel drept omagiu marelui savant ieșean. Muzeul, al cărui prim nucleu s-a constituit încă din 1955, include acum secțiile: energetică, înregistrarea și redarea sunetului, telecomunicații, mineralogie - cristalografie. Progresele rapide ale tehnologiei informaționale au determinat formarea unei colecții de computere, ce urmează a se constitui într-o nouă secție.

La etaj, se găsesc galeriile de artă europeană și românească ale MUZEULUI DE ARTĂ. Acesta este continuatorul celei mai vechi pinacotece din țară, ce a fost înființată lângă prima universitate modernă românească din 1860, cu un inventar ce includea donații ale lui Gheorghe Asachi, Scarlat Varnav, Costache Dăsiade, A. Donici, V.A. Urechia, substanțial

imbogătit de colecția lui Costache Negri devenită proprietate a muzeului, grație unui gest similar, din 1874.

MUZEUL ETNOGRAFIC AL MOLDOVEI, marturie a civilizației tradiționale, a fost înființat în 1943 și expune obiecte a căror vârstă depășește în multe cazuri 100 de ani. În spațiul de vizitare situat în aripa vestică a Palatului Culturii la etajele I și al II-lea, sunt prezentate ocupații tradiționale principale - agricultura, viticultura și creșterea animalelor, și secundare - pescuitul, vanatoarea, albinariul, precum și instalații țărănești, interioare tradiționale, olaritul, prelucrarea lemnului, colecții de măști, scoarte și costume populare.

În fața Palatului Culturii se află statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare, realizată la Paris, de către Em. Fremiet, după schițele lui Gh. Asachi. La 1883, când statuia a fost dezvelită, Mihai Eminescu a scris celebra "Doină" ("De la Nistru până la Tisa"). Cu aceeași ocazie, Regele Carol I a daruit două tunuri "Krupp", care flanchează și astăzi statuia marelui domnitor. Tunurile erau trofee din Războiul de Independență, cucerite de Regimentul de dorobanți din Copou (una din cele șapte coline ale Iașilor).

MUZEUL MIHAI EMINESCU

Muzeul este compus din trei săli: două la parter, Sala destinului și Sala de artă, și una la etaj, Sala prieteniei. Colecția de carte cuprinde ediții ale creației eminesciene de la prima ediție (1884) până la edițiile recente, studii monografice privind viața poetului, exegeze critice și traduceri ale poeziei lui Eminescu în limbii străine. Piese importante din această colecție sunt: Mihai Eminescu - Poesii, Ed. Socec, București, 1884; Mihai Eminescu - Poems (poezii în limba engleză), Ed. Grimm, 1938; Mihai Eminescu - Augewahlte Gedichte (poezii în limba germană), Timișoara, 1932; Mihai Eminescu - Poesies (în limba franceză), București, 1931.

Colecția de fotografii Eminescu, cuprinde originale și fotocopii ale tuturor fotografiilor legate de viața și activitatea lui Eminescu. Piese importante sunt: Foto M. Eminescu, 1884, Iași, Foto - Nestor Heck.

Colecția de artă cuprinde pictură, grafică și sculptură cu referire la Eminescu și creația sa. Piese importante sunt: colecția de grafică inspirată de creația eminesciană, 25 bucăți, autori: Lăgia Macovei, Done Stan, C. Băciu și alții; M. Eminescu, bust (bronz), R.P. Hette, 1935 și un pian, marca Fr. Ehrbar, Viena 1873, care a aparținut Aglaei - Drogli Eminovici, sora poetului.

CASA DOSOFTEI

Este o construcție din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, în care mitropolitul Dosoftei a instalat în anul 1679 a doua tiparniță din Moldova.

Casa cu 3 fațade, cu ferestre arcuite și dreptunghiulare, cu pridvor deschis, cu coloane înalte și zvelte, cu foisoare țărănești, a fost restaurată între 1966 și 1969. În august 1970 s-a deschis aici secția de literatură veche a Muzeului Literaturii Române.

Printre piesele importante ale muzeului se numără: un manuscris slavon din secolul al XIV-lea (aproximativ 1350-1380); un Liturghier tipărit de Macarie în 1508, prima tipăritură de pe teritoriul românesc; Apostolul, cel mai vechi manuscris românesc datat (1559-1560); cele mai vechi copii ale letopisetelor Tarii Moldovei de Grigore Ureche și Miron Costin; Cazania mitropolitului Varlaam, prima tipăritură în limba română din Moldova (1643); Psaltirea în versuri (1673) a mitropolitului Dosoftei și o Evanghelie din 1682 ce aparține aceluiași (cu însemnări autografe); o copie realizată de Al. Beldiman a Letopisetului Tarii Moldovei de Ion Neculce; un Hronograf din secolul al XVIII-lea ce aparține lui Mihai Eminescu, cu sublinierile poetului. De asemenea, macheta tiparniței lui Dosoftei, colecții de icoane din secolele XVI - XVIII.

Lângă Casa Dosoftei a fost așezată, în 1975, statuia marelui cărturar, lucrare a sculptorului Iftimie Barleanu.

MUZEUL TEATRULUI

A fost inaugurat la 14 decembrie 1976, când se împlinesc 160 de ani de la prima reprezentație teatrală în limba română, în casa care a aparținut vornicului Vasile Alecsandri și în care a copilărit poetul. Clădirea datează de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și se află în apropierea bisericii Sf. Ilie, pe strada cu același nume. Muzeul ilustrează dezvoltarea fenomenului teatral din cele mai vechi timpuri și până astăzi, evidențiind momentele importante din istoria Teatrului Național din Iași: primul spectacol de teatru în limba română organizat de cărturarul Gh. Asachi la Iași, înființarea Conservatorului Filarmonic - Dramatic, al Teatrului Național din Iași, în anul 1840, al cărui director a fost V. Alecsandri, inaugurarea actualei clădiri a teatrului, personalități de seamă care au contribuit la propășirea teatrului românesc. Expoziția permanentă se desfășoară pe spațiul a nouă săli, restul încăperilor de la parter și etaj fiind ocupate de depozit, sală de expoziții temporare și manifestări culturale, birouri, anexe.

Reprezentative pentru specificul său de muzeu al teatrului sunt: colecția de afișe teatrale de la începuturile Teatrului Național din Iași; colecția de programe teatrale pentru diverse stagiuni ale Teatrului Național din Iași; volume de teatru (ediții vechi, între care Mirtil și Hloe tipărită în 1850); scrisori autografe: V. Alecsandri, B.P. Hașdeu, I.L. Caragiale, V.I. Popa, M. Sadoveanu ș.a.; fotografiile originale: V. Alecsandri, Matei Millo, Gr. Manolescu, Agatha Bârsescu, G. Enescu; pagini manuscrise cu note muzicale ale lui Al. Flechtenmacher, Ciprian Porumbescu; obiecte de artă, vase ornamentale ș.a., ce au aparținut lui Matei Millo, T.T. Burada, Agatha Bârsescu, Aristizza Romanescu, H. Darcee ș.a.; diverse obiecte de recuzită: evantaie din fildeș, dantelă, pietre prețioase; costume purtate de actori ai Teatrului Național din Iași expuse într-o sală specială a muzeului: costumul purtat de marele actor Gr. Manolescu în rolul Hamlet, cel purtat de Matei Millo în Barbu Lăutaru, altul purtat de Miluță Gheorghiu în celebra Chirița ș.a.; portrete ale unor actori și oameni de teatru realizate de pictorul C.D. Stahi; obiecte din metale prețioase (ceas, bijuterii) care au aparținut unor oameni de teatru.

MUZEUL PONI-CERNATESCU

Casa construită în 1839 de către mitropolitul Veniamin Costachi și care a găzduit în 1918 colecțiile Bibliotecii Academiei Române, adăpostește astăzi Muzeul "Poni- Cernătescu". Aici a locuit, începând din 1880, savantul Petru Poni și familia sa, iar mai târziu, academicianul Radu Cernătescu. Parcul casei cu foșorul său, numit și "chioscul poeziei" - obiectiv reconstruit în anul 1995 - unde citeau versuri Mihai Eminescu, Veronica Micle, Matilda Cugler-Poni, dau un farmec aparte clădirii. Expoziția de bază este amenajată în șase camere, dintre care cinci sunt organizate în stil memorial: holul de primire, sufrageria, biblioteca, camera "Radu Cernătescu" și camera "Matilda Cugler-Poni", iar cea de a șasea aparține personalităților ieșene din domeniul chimiei. [Sufrageria](#) care a servit odinioară ca salon literar, unde erau nelipsiți ca oaspeți Mihai Eminescu, Veronica Micle, Ion Creanga ș.a, conservă mobilier, reproduceri de artă, fotografii și obiecte de artă decorativă. [Biblioteca](#) conține un important număr de materiale documentare, cuprinzând peste 1100 cărți de specialitate și beletristică, dintre care se remarcă lucrările ce atestă contribuția adusă de Poni în chimie, fizică și istorie.

Astfel, în domeniul chimiei și fizicii expoziția conservă "Cursul de chimie elementară", publicat în 1869, la tipografia "D. Gheorghiu" din Iași și "Noțiuni de fizică pentru uzul claselor inferioare de licee", din anul 1874, care fac dovada primelor manuale de specialitate destinate învățământului mediu din România, concepute și realizate de Poni. Rezultatele cercetărilor în domeniul mineralelor sunt prezentate în manuscrisul "Études sur des minéraux roumains", din anul 1900.

Recunoașterea pe plan european a personalității științifice a lui Petru Poni este ilustrată, printr-o serie de exponate, între care se disting: diploma de membru al Ordinului Francez "Legiunea de Onoare", acordată în anul 1902, Ordinul "Franz Joseph" (gradul Marea Cruce, 1903) și Ordinul "Steaua României" (1905). [Camera destinată academicianului Radu Cernătescu](#) posedă piese de mobilier, fotografii, tablouri și cărți de specialitate, care aduc în prim plan personalitatea științifică a regretatului chimist.

În camera consacrată Matildei Cugler-Poni, soția savantului Petru Poni este expus volumul intitulat "Poesii", apărut la Editura Literară a Casei Școalelor, în anul 1927. Tot în această cameră este conservată copia documentului privind înnobilarea familiei Cugler, de către împărăteasa Maria Tereza, în anul 1774. Nu lipsesc obiectele de artă decorativă care au aparținut poetei, între acestea distingându-se: o casetă argintată pentru bijuterii, un lornion de sidex, o piesă din lac japonez pentru birou ș.a. Camera Personalităților Ieșene din domeniul chimiei adăpostește importante documente, cărți de specialitate, diplome, fotografii și obiecte personale, ce au aparținut unor renumiți profesori și anume: Nicolae

Costăchescu, Anastasie Obregia, Constantin V. Gheorghiu, Ilie Matei, Gheorghe Alexa, Mihai Dima, Ion Zugrăvescu. Muzeul are privilegiul de a oferi publicului, prima teză de doctorat în domeniul chimiei din România intitulată "Gazurile cuprinse în sare și-n vulcanii de glod din România", susținută la Facultatea de Științe din Iași, de către Nicolae Costăchescu, în anul 1905.

MUZEUL UNIRII

Isi are sediul într-o clădire (declarată monument istoric printr-un decret regal din 1919) înălțată pe la începutul secolului al XIX-lea, urmând, inițial, stilul neoclasic, încărcat ulterior cu diverse decorațiuni baroce. Palatul a servit (1859-1862) ca reședință domnească domnitorului Unirii Al. I. Cuza. În anii 1917-1918, în timpul primului Război Mondial, în această clădire și-a avut reședința regele Ferdinand.

Muzeul a fost deschis în 1959, când se sărbătorea centenarul Unirii.

Patrimoniul său cuprinde piese și documente originale, de o excepțională valoare, care au aparținut domnitorului Al. I. Cuza și familiei sale. De asemenea, în colecțiile muzeului se regăsesc și obiecte aparținând familiei regale precum și un important fond numismatic.

Începând din 1997 clădirea muzeului este supusă unor lucrări de restaurare.

MUZEUL AURORA NAFORNITA

Asezat într-un cadru rustic muzeul cuprinde: picturi naive si obiecte vechi din casa taranului roman.

www.aoai.ro/nafornita/main.htm

MUZEUL DE ISTORIE NATURALA

Muzeul de Istorie Naturală din Iași a fost înființat la data de 4 februarie 1834, din inițiativa unui grup restrâns de membri ai Societății de Medici și Naturaliști din Iași, în frunte cu Iacob Cihac, Gheorghe Asachi, Mihail Zotta, Constantin Sturza și Costachi Negri. Este primul muzeu de acest gen înființat în Principatele Române și, ca instituție culturală, avea drept scop să prezinte publicului din Iași "bogățiile pământene și subpământene ale Moldovei, precum și curiozități din alte părți ale lumii".

În anul 1840, s-a cumpărat pentru Muzeu casa vornicului Costachi Sturza, de pe ulița Hagioaiei, azi Bd. Independenței, clădire în care își desfășoară activitatea și în prezent.

Muzeul păstrează în colecțiile sale piese donate la începutul secolului al XIX-lea de mitropolitul Veniamin Costachi (o colecție de oase de mamut și rinocer păros, găsite agățate drept contra greutate la cumpăna unei fântâni din Râșca, ținutul Fălțicenilor), de domnitorul Mihail Sturza (elefantul indian Gaba, achiziționat contra sumei de 135 de galbeni), de Iacob Cihac, aga Alecu Balș, Gheorghe Asachi și alții. Cabinetul de Istorie Naturală devine cunoscut marelui public și prin faptul că, în una din sălile lui, deputații din Partida Națională, în noaptea de 3/15 ianuarie 1859, au hotărât candidatura colonelului Alexandru Ioan Cuza la domnia Moldovei. Cea mai completă relatare a evenimentului ne-a lăsat-o Vasile Alecsandri într-o scrisoare către fratele său, Iancu Alecsandri, unde subliniază printre altele că "nouă, celor adunați aici, ni se dădu numele de Gruparea de la elefant".

Chiar de la înființare, Muzeul a jucat un rol didactic deosebit de important deoarece colecțiile sale erau folosite ca material didactic la lecțiile de istorie naturală de la Academia Mihăileană. Începând cu data de 11 martie 1834, dr. Iacob Cihac a ținut în cadrul Muzeului conferințe publice, tipărite în anul 1837 în primul Manual de istorie naturală în limba română, editat la Institutul Albinei din Iași. Acest manual, împreună cu alte tipărituri ulterioare, a contribuit la formarea terminologiei biologice în limba română. Tot din această perioadă datează primul herbar al Muzeului, constituit dintr-o colecție de 2844 de plante colectate în anul 1835 de botanistul Iulius Edel și farmacistul Iosef Szabo pe parcursul unei expediții în zona Moldovei.

În 1840, momentul mutării în clădirea actuală, patrimoniul muzeal consta în: 1.500 minerale, 2.844 de plante, 3000 de moluște și insecte, 795 vertebrate, 92 schetele. În anul 2000, inventarul Muzeului număra peste 350.000 piese, dintre care 3.500 piese de patrimoniu.

În prezent, colecțiile Muzeului numără peste 300.000 exemplare, cele mai valoroase fiind colecțiile de Insecte, Moluște, Amfibieni, Reptile, Păsări, Minerale și Plante.

CASA POGOR

Casa "V.Pogor" este sediul muzeului ce are ca obiect literatura română modernă și contemporană dar cu precădere perioada marilor clasici, a societății literare "[Junimea](#)". Clădirea a fost construită în 1850 de către vornicul Vasile Pogor, împreună cu soția sa Zoe. Această dată este atestată printr-o piatră hexagonală găsită, după săpăturile efectuate în vederea restaurării, pe care se află inscripția, cu caractere chirilice: "V.Pogor 1850 și soția sa Zoe". Imobilul are un bogat și lung istoric legat de viața culturală a Iașului fiind loc de întâlnire pentru intelectualitatea orașului, sediul Societății Literare Junimea (1863) și al Revistei "Convorbiri literare" (1867).

Dintre numele de răsunet care au frecventat cercul junimist amintim mai întâi pe cei cinci întemeietori: Titu Maiorescu, Vasile Pogor, P.P. Carp, Th. Rosetti, Iacob Negruzzi, apoi Mihai Eminescu, Ion Creangă, I.L. Caragiale, Ion Slavici, Vasile Alecsandri, Vasile Conta, A.D.Xenopol, N. Gane ș.a.

Vasile Pogor vinde imobilul și parcul înconjurător Mariei Moruzzi Cuza, mama viitorului istoric Gh.I. Brătianu (fiul primului ministru I.I.C. Brătianu, înfăptuitorul Marii Uniri a Statelor Române după primul război mondial) și discipol al lui N. Iorga. În perioada de după 1906 casa suferă unele modificări. După al doilea război mondial imobilul a fost folosit drept sediu pentru diverse instituții apoi a suferit o nouă restaurare în vederea amenajării Muzeului de Literatură.

GRADINA BOTANICA

Existenta Gradinii Botanice din Iasi are o istorie zbuciumata care a parcurs o perioada de peste un secol pana sa ajunga asa cum o vedem si o admiram noi astazi.

Alaturi de alte prioritati culturale emanate din vechea capitala a Moldovei un loc deosebit il ocupa si infiintarea la Iasi, in anul 1856, a primei Gradini Botanice din Romania, de catre medicul si naturalistul Anastasie Fatu, mare patriot, filantrop si om de cultura. Amplasata pe un teren cumparat din fonduri proprii in apropiere de Rapa Galbena, avea sa fie pentru multi ani, pana la moartea marelui carturar, un important centru cultural pentru tineretul studios din Iasi care avea posibilitatea de a studia botanica pe material viu, dar si un mijloc de instructie si educatie pentru toti iubitorii naturii.

În [1873](#), Societatea de Medici și Naturaliști din Iași înființează o a doua grădină botanică, în apropiere de cea veche. Sarcina de organizare a acesteia revine lui [Dimitrie Brândză](#), iar majoritatea plantelor au fost donate de către Anastasie Fătu. Unele dintre plantele cultivate atunci mai există și astăzi, în curtea Muzeului de Istorie Naturală.

În [1870](#), [Universitatea "Al.I. Cuza"](#) hotărăște să construiască ea însăși o grădină botanică, în spațiul actual al Institutului de Medicină și Farmacie, care este extinsă în [1876](#). Dar, pentru că nici acum aceasta nu corespundea standardelor de învățământ, se planifică crearea uneia în spatele [Palatului Culturii](#), care însă nu este finalizată din lipsă de fonduri, iar ulterior de pricina [Primului Război Mondial](#).

Astfel, în [1921](#), profesorul [Al. Popovici](#) înființează o grădină botanică nouă în spatele clădirii Universității noi, unde construiește și mici sere, folosite pentru creșterea plantelor tropicale. Această locație se păstrează pentru mai bine de 40 de ani, până în [1963](#). În acest an se hotărăște mutarea grădinii în spațiul actual, pe Dealul Copoului, pentru ca aceasta să satisfacă cerințele de învățământ. Astăzi, Grădina Botanică din Iași acoperă o suprafață de aproximativ 100 de [hectare](#).

Sectorul Sere cuprinde 12 compartimente fiecare având specificul ei: plante mediteraneene, tropicale, subtropicale (cactusi, palmieri, bananieri, citrice, etc.), numeroase flori ornamentale (azalee, camelii, crizanteme, orhidee, etc.) si o colectie de cicadaceae (fosile vii).

Sectorul Ornamental are o suprafata de 4,5 hectare si contine 2200 de taxoni in exemplare unice sau grupati in colectii, in numar de 25. Acesta dispune de o gama variata de plante decorative, ierboase si lemnoase, care constituie o expozitie cu caracter permanent.

Sectorul Rozariu insumeaza 800 de soiuri de trandafiri nobili.

PARCUL COPOU

În veacul al XVIII-lea, domnul fanariot Matei Ghica a ridicat în Copou un foisor, care servea pentru odihnă și recreere. Totuși, în vremea aceea nu exista o grădină publică, în care să aibă acces liber toti orășenii. Hotărârea de a o înființa a luat-o domnitorul Mihail Sturdza la 1834. Locul ales a fost pe ulita Podul Verde, pe locul unde odinioară era statia de postă a orasului. Grădina a fost extinsă la 1849 și 1852, prin cumpărarea unor terenuri învecinate, iar din 1860 a fost luminată cu felinare.

In parc se gaseste cel mai vechi monument din Romania: Monumentul Legilor Constitutionale cunoscut ca Obeliscul cu lei realizat de Mihail Singurov, in 1834, dupa un proiect al lui Gh. Asachi. Coloana din piatra inalta de 15 m si grea de 10 tone, sustinuta de patru lei, simbolizeaza cele patru puteri europene care au recunoscut independenta Tarilor Romane. In centul parcului Copou, langa Teiul lui Eminescu, se gaseste bustul lui Eminescu cat si bustul vechiului sau prieten Ion Creanga ridicat in 1932. Mai tarziu a fost ridicata Aleea "Junimea" cu busturile din bronz ale membrilor sai.

In iunie 1984, langa Teiul lui Eminescu s-a deschis un muzeu, pios omagiu adus geniului poetului. Planurile au fost realizate de arhitectul Virgiliu Onofrei, muzeul fiind inaugurat in 1989, la centenarul mortii poetului.

MANASTIREA ARONEANU

Mănăstirea Aroneanu, cu hramul Sf. Nicolae, a fost ridicată de către [Aron Vodă](#) la 1594 în satul [Aroneanu](#), lângă [Iași](#). În Letopisețul Țării Moldovei, [Grigore Ureche](#) spune: „însă întâiu au socotit Aron Vodă, după atâta răutăți ce făcuse, să se apuce să facă vreun lucru bun, să nu-i fie cu osândă de tot; și s-au apucat în anii 7102 (1594) de au zidit mănăstirea în țearina Iașilor, care se chiamă Aron Vodă, pre numele domnului ce au zidit, unde este hramul Sfete Neculai”. Se consideră că înaintea acestei mănăstiri a existat alta numită „de la greci” sau „mănăstirea grecească din țarina Iașilor”, cu același hram zidită de [Alexandru Lăpușeanu](#) în a doua sa domnie (1563- 1568). Se numea astfel pentru că [Petru Șchiopul](#) a închinat-o la Athos (20 februarie 1581). În 1618, [Radu Mihnea](#) anulează documentul de danie, dar mai târziu iar a fost donată. Multe din documentele din sec. XVI-XVII arată danii de moșii, sate, livezi, prisăci pentru mănăstire. Pisania lipsește, dar se știe că biserica a fost numită „nou zidită” la 12 decembrie 1594, când ctitorul o înzestreză cu două sate.

Inițial, mănăstirea a fost înconjurată cu ziduri de piatră, a avut turnuri de colț, chilii și alte clădiri anexe care s-au prăbușit, rămânând doar biserica. În 1907, biserica restaurată, devine biserică parohială a satului Aroneanu. Exteriorul bisericii este deosebit prin decorul ceramic și elementele decorative din cărămizi și discuri smălțuite. Se știe că Aron Vodă a murit otrăvit la [Alba Iulia](#), dar nu există informații că i s-ar fi adus rămășițele la Iași. Aceeași problemă se ridică și în cazul doamnei Stanca, soția lui Aron moartă undeva în [Transilvania](#).

MANASTIREA DOBROVAT

Manastirea Dobrovat, din judetul Iasi, este mentionata pentru prima data in documentul emis la Harlau in ziua de 26 noiembrie 1499. Ridicarea bisericii cu hramul "Pogorarea Sfantului Duh" a inceput in anul 1503 si a fost finalizata in 1504. Un scurt istoric al lacasului ne-a fost relatat de catre parintele Mercurie, slujitor la Manastirea Dobrovat: « A fost construita intre 1503-1504 pe un vechi asezamant de sihastri si a fost pictata in anul 1529 in timpul lui Petru Rares, atat in interior, cat si in exterior. Pictura din naos este cea mai frumoasa din Moldova. Din pictura exterioara se mai pastreaza doar doua mici fragmente. In 1651, in timpul lui Vasile Lupu, manastirea este inchinata Manastirii Zografu de la Muntele Athos pana in 1863, la secularizarea lui Cuza. Pana la 1902 a functionat o inchisoare, apoi a fost in totala parasire, pentru ca apoi sa devina orfelinat de fete si scoala agricola. Intre anii 1930-1948 a revenit vietii monahale, dar in 1948 a fost inchisa pana in 1990, cand a fost redeschisa ca manastire de maici, dar apoi ca manastire de calugari ». Desi este un lacas foarte vechi, Manastirea Dobrovat nu mai detine nici un obiect cu valoare de patrimoniu, acestea fiind instrainate in secolul al XIX-lea. Multe dintre odoare se gasesc astazi in patrimoniul altor lacasuri sau institutii din tara si strainatate. Parintele Mercurie ne-a mai spus ca « nu se mai pastreaza nimic, nici ca document scris, nici ca obiecte de patrimoniu intrucat, in 1860, un staret grec a trimis toate documentele, arhivele si tot ceea ce era mai important la Muntele Athos, iar in prezent nu avem nici un obiect. Exista carti de slujba din timpul lui Stefan cel Mare la Academia Romana din Bucuresti si la Manastirea Rila din Bulgaria, o Psaltire de la 1830 pastrata la un muzeu din Moscova, un epitaf si un epitrahil din timpul lui Stefan cel Mare pastrate la Muzeul National de Arte din Bucuresti, incat stiri despre viata monahala de la Dobrovat sunt foarte putine ».

MANASTIREA HADAMBU

Asezamantul situat in Mogosesti, la 30 km SV de Iasi, a fost ctitorit de Iani Hadimbul (de unde si numele) in anul 1959, pe un loc dat lui de Gheorghe Voda Ghica la Dealul Mare, in Padurea Iasilor. Manastirea a fost reinfiintata in 1990, cu hramul "Nasterea Maicii Domnului" (8 septembrie). S-a construit un corp de chilii si s-au facut multe imbunatatiri gospodaresti.

MANASTIREA HLINCEA MANASTIREA BARNOVA

Plecand din Iasi spre Vaslui, imediat dupa hanul "Trei Sarmale", pe partea dreapta, se desprinde un drum pe care putem ajunge in satul Barnova (10 km). Aici, in Codrii Iasilor de altadata, Miron Barnovschi, voievod

intre 1626 - 1629, "au urzit si Manastirea Barnova, prenumele sau, sub dealul Pietrarie, langa Iasi", dupa cum scrie cronicarul umanist Miron Costin, adaugand ca "manastiri si biserici cate au facut, asa in scurta vreme, nici un domn n-au facut"..

In 1629 la mazilirea sa, biserica nu era inca terminata. Testamentul din 1633, scris de Barnovschi la Constantinopol, arata ca "Sfanta Monastire Barnova, care este inceputa de noi vedem ca, dupa vremuri ce statura, ca alt nime nu va putea sa o savarseasca, numai putere domneasca. Pentru aceea de va alege Dumnezeu un domn crestin, ca acela sa savarseasca, Dumnezeu sa-i vie intr-ajutor. Monastirea cea de lemn ce s-au facut intai, sa aiba acesti boieri a o socoti si intari." Clopotul din 1614 pastrat la Barnova si pus in legatura de vechimea bisericii de lemn, fusese comandat de fapt de Stefan voda Tomsa, pentru biserica de la Poarta, zidita de el in turnul de la intrarea in Curtea Domneasca din Iasi (cu hramul Sfintei Treime).

Conceptia arhitectonica a Bisericii de la Barnova poate fi pusa in legatura cu primul sau hram Sfantul Gheorghe (23 aprilie), sfant militar, care este si patronul Mitropoliei Moldovei. Miron Barnovschi insusi avea formatie de ostean, inainte de domnie ca hatman, fiind conducatorul intregii armate moldovenesti. Ascunsa in codrii seculari ai Iasului, incinta manastirii este protejata de ziduri puternice cu metereze. Pentru prima data in Moldova, la bisericiile lui Barnovschi-Voda apare turnul-clopotnita lipit de biserica, amplasat deasupra pridvorului. Acesta este un element de fortificatie, fiind prevazut cu metereze pentru tras cu pusca si cu o tainita in care puteau fi ascunse odoarele bisericii la vreme de

primejdie.

Al doilea hram al bisericii, Taierea Capului Sfântului Ioan Botezatorul (29 august), trebuie pus in legatura cu sfarsitul tragic al lui, de la Istanbul, satarul gadelui cazand pe grumazul frumosului voievod de la 2 iulie 1633. Miron Costin nota ca un nou incendiu a izbucnit la Constantinopol dupa aceasta jertfa de domn crestin, arzand "citerea" mii!" de case, aceasta fiind pedeapsa divina impotriva turcilor, pentru ca era Barnovschi "om dumnazaescu si mare rugator spre Dumnedzau".

Meritul construirii manastirii Barnova ii revine altui domn, Eustrasie Dabija, care si-a gasit aici si odihna de veci. O piatra de marmura frumos sculptata, cu inscriptie in limba slavona, a fost pusa peste mormant de catre vaduva sa, Doamna Ecaterina Dafina in 1666. Tot ea a acoperit, cu o piatra la fel de frumoasa, mormantul unicei lor fiice, domnita Maria, raposata la doar 15 ani (1667). De aceasta data, o tanguire in limba greaca este sapata in marmura rece a mormantului.

Manastirea Barnova s-a bucurat de atentie si in veacul al 18-lea, Grigore Ghica Voda facand diverse amenajari, stabilindu-se vremelnice aici, cu toata curtea lui, mai ales spre a se feri din calea epidemiei de friguri care a bantuit Iasi-ul in vremea sa.

REZERVATIA PALEONTOLOGICA REPEDEA

Este amplasată în apropierea Releului de televiziune pe dealul Repedea, unde se află un afloriment și unele cariere de piatră care scot la lumină rocile calcaroase și gresii calcaroase puternic fosilifere datate aparținând Sarmatianului (aproximativ 10 milioane ani).

Profesorul Grigore Cobălcescu de la Universitatea Al. I. Cuza cercetează zona carierelor de piatră de la Pietrărie-Repedea în anul 1862 și publică lucrarea "Calcariul de la Răpidea" în care descrie fauna fosilă descoperită în rocile respective. Această lucrare reprezintă actul de naștere al geologiei românești. Dealul Repedea a constituit obiectul a numeroase studii paleontologice, lito și biostratigrafice, sedimentologice și geochimice. Fosilele și calcarele existente atestă că pe acest teritoriu a existat fundul Mării Sarmatice. Dintre fosile cele mai importante sunt cele de *Mactra Podolica*.

Dealul repedea prezintă importanță și sub aspectul vegetației, faunei, morfologiei reliefului și a peisajului, datorită poziției

sale la limita Podișului Central Moldovenesc cu Câmpia Moldovei și a contactului dintre silvostepă și pădure.

Din aceste motive, zona a fost declarată rezervație naturală și pusă în protecție prin Hotărâre a Consiliului de Miniștri în 1955 și prin Hotărârea Consiliului Județean Iași în anul 1994.

Prin frumusețea peisajului, a reliefului și a naturii, Dealul Repedea a devenit punct de atracție al turiștilor și zonă de refugiu pentru populația Iașului.

REZERVATIA PALINOLOGICA ION INCULET

Este amplasată în satul Bârnova, comuna Bârnova, județul Iași. Aici se pot întâlni diverse specii rare de arbori și arbuști. Această rezervație înconjoară casa memorială Ion Inculeț, fost ministru și Președintele Sfatului Țării a Republicii Democratice Moldova, semnatarul Unirii României cu Basarabia din anul 1918.

Tot aici se află și biserica ridicată în anul 1947 de către familia Inculeț, în incintă găsindu-se și mormintele lui Ion Inculeț și al soției sale Rucsandra Inculeț.